

3. Zaměření zemědělské výroby

Zaměření zemědělské výroby bylo vyhodnoceno dvěma způsoby - podle odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) a podle klasifikace typologie farem. Třídění zaměření zemědělské výroby podle obou klasifikací je uvedeno v přílohách č. 3 a č. 4.

Zaměření zemědělské výroby podle OKEČ

Zaměření převažující zemědělské výroby podle OKEČ uvedly zpravodajské jednotky v dotazníku ZEM 2007. Za převažující zemědělskou výrobu se považovala ta výroba, která představovala alespoň dvě třetiny tržeb ze zemědělské činnosti zpravodajské jednotky. Zaměření zemědělských podniků podle jejich převažující zemědělské výroby podle OKEČ v roce 2007 ukazuje Tab. 3. V tabulce není započteno 1 002 subjektů (převážně fyzických osob bez IČO), které zůstaly nezařazeny.

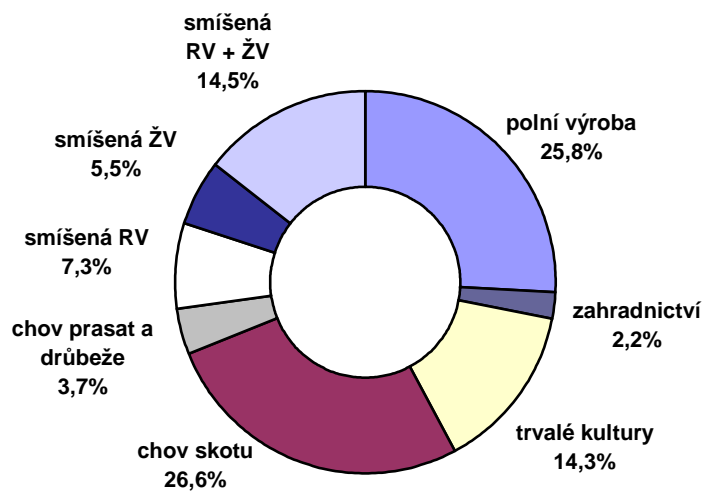
V roce 2007 se podle OKEČ přibližně 40 % podniků věnovalo rostlinné, 30 % živočišné a 30 % kombinované živočišné a rostlinné výrobě. Kombinovanou rostlinnou a živočišnou výrobou se v roce 2007 zabývalo méně podniků než v roce 2005, kdy se k ní přiřadilo přibližně 38 % podniků. Podniků s kombinovanou výrobou ubylo ve prospěch podniků specializovaných jak na rostlinnou, tak živočišnou výrobu. V detailnějším členění bylo v roce 2007 zaznamenáno přibližně 20 % podniků zabývajících se převážně rostlinnou výrobou a 8 % převážně živočišnou výrobou. Kromě toho se přibližně 20 % podniků v rostlinné a 22 % podniků v živočišné výrobě úzce specializovalo. Celkem se v roce 2007 úzce specializovalo přibližně 43 % podniků fyzických a 35 % podniků právnických osob. V některých specializacích jsou podniky fyzických osob specializované relativně více, jedná se např. o pěstování ovoce a vinné révy nebo chov ovcí, koz a koní. Úzce specializované podniky se vyskytovaly ne příliš odlišným počtem v rostlinné i živočišné výrobě, ale vzhledem k odlišnému počtu podniků zabývajících se rostlinnou a živočišnou výrobou, lze říci, že se relativně více specializují podniky zabývajících se živočišnou výrobou (72,8 % podniků v ŽV oproti 49,9 % úzce specializovaným podnikům v RV). Mezi úzce specializovanými jednotkami v živočišné výrobě dominuje zaměření na chov ovcí, koz a koní (9,9 % všech ZJ a 45,4 % ZJ úzce specializovaných v ŽV) a na chov skotu (8,4 % všech ZJ a 38,8 % ZJ úzce specializovaných v ŽV). Mezi úzce specializovanými jednotkami v rostlinné výrobě je nejvíce jednotek specializovaných na pěstování ovoce včetně vinné révy a ořechů (11,5 % všech ZJ a 56,4 % ZJ úzce specializovaných v RV) a na pěstování obilí a jiných kulturních plodin včetně chmele (5,7 % všech ZJ a 27,7 % ZJ úzce specializovaných v RV). Především u vinařů je úzká specializace typická.

Zaměření zemědělské výroby podle klasifikace typologie farem

Zatímco pro určení zaměření výroby podle klasifikace OKEČ jsou rozhodující skutečné tržby zpravodajské jednotky, podle typologie farem je jednotka klasifikována výpočtem na základě stanovených „standardních tržeb“, kterých by se svým výrobním potenciálem měla dosahovat.

Zaměření zemědělské výroby na základě klasifikace typologie farem určuje specializaci podniků (stejných ZJ jako ve FSS 2007) výpočtem podle složení jejich standardního příspěvku na úhradu (SGM). SGM vyjadřuje ekonomický přínos jednotky produkce rostlinné a živočišné výroby. Je stanoven na 1 ha každé plodiny rostlinné výroby a jeden kus jednotlivých kategorií zvířat. Jeho hodnota odpovídá standardní hodnotě produkce z 1 ha dané plodiny, nebo 1 kusu dané kategorie zvířat po odpočtu specifických (variabilních) nákladů na produkci této výroby. Standardní příspěvky na úhradu jsou stanoveny v jednotlivých zemích EU pro všechny plodiny a kategorie zvířat podle reálných podmínek dané země a jsou pravidelně aktualizovány. Standardní příspěvky a klasifikaci typologie farem v ČR zpracovává Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). Zaměření zemědělské výroby na základě typologie farem ukazuje graf 3.

Graf 3 – Výrobní zaměření zemědělských podniků podle typologie farem v roce 2007

Tab. 3 - Zemědělské podniky podle převažující zemědělské výroby

Ukazatel	OKEČ	ZJ celkem	v tom						
			podniky fyzických osob		podniky právnických osob				
			celkem	z toho SHR a zem.	celkem	z toho			družstva
						obchodní spol.	s.r.o.	a.s.	
Počet zpravodajských jednotek									
Celkem		38 394	35 454	26 301	2 940	2 293	1 607	651	548
Rostlinná výroba celkem (RV)		15 675	14 722	11 198	953	825	680	127	87
Rostlinná výroba	011	7 847	7 368	5 765	479	401	321	72	55
Specializované výroby v RV:		7 828	7 354	5 433	474	424	359	55	32
Pěstování obilí aj. kult. plodin vč. chmele	0111	2 170	1 962	1 723	208	185	155	24	21
Pěstování zeleniny a zahrad. specialit	0112, 01121	475	441	376	34	31	26	5	1
Pěstování ovoce vč. vinné révy, ořechů, rostlin pro výrobu nápojů a koření	0113, 01131, 01132	4 422	4 262	2 733	160	143	119	21	9
Pěstování a sběr hub	01122	10	7	7	3	3	2	1	-
Pěstování květin a okrasných dřevin	01123	751	682	594	69	62	57	4	1
Živočišná výroba celkem (ŽV)		11 458	10 766	7 876	692	611	460	141	53
Živočišná výroba	012	3 117	2 966	1 977	151	118	82	36	30
Specializované chovy v ŽV:		8 341	7 800	5 899	541	493	378	105	23
Chov skotu	0121	3 239	3 037	2 454	202	183	139	36	17
Chov ovcí, koz a koní	0122	3 789	3 657	2 694	132	110	101	8	1
Chov prasat	0123	670	584	382	86	81	49	31	4
Chov drůbeže	0124	411	300	214	111	109	81	28	1
Chov drobných hospodářských zvířat	01251	173	169	106	4	4	3	1	-
Chov kožošinových zvířat	01252	55	50	46	5	5	5	-	-
Chov domácích zvířat vč. akvarij. ryb	01253	3	3	3	-	-	-	-	-
Chov laboratorních zvířat	01255	1	-	-	1	1	-	1	-
Kombinovaná RV a ŽV	013	11 213	9 932	7 195	1 281	845	459	379	408
Chov ryb a související činnosti	05	48	34	32	14	12	8	4	-
podíl v %									
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rostlinná výroba celkem (RV)		40,8	41,5	42,6	32,4	36,0	42,3	19,5	15,9
Rostlinná výroba	011	20,4	20,8	21,9	16,3	17,5	20,0	11,1	10,0
Specializované výroby v RV:		20,4	20,7	20,7	16,1	18,5	22,3	8,4	5,8
Pěstování obilí aj. kult. plodin vč. chmele	0111	5,7	5,5	6,6	7,1	8,1	9,6	3,7	3,8
Pěstování zeleniny a zahrad. specialit	0112, 01121	1,2	1,2	1,4	1,2	1,4	1,6	0,8	0,2
Pěstování ovoce vč. vinné révy, ořechů, rostlin pro výrobu nápojů a koření	0113, 01131, 01132	11,5	12,0	10,4	5,4	6,2	7,4	3,2	1,6
Pěstování a sběr hub	01122	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	-
Pěstování květin a okrasných dřevin	01123	2,0	1,9	2,3	2,3	2,7	3,5	0,6	0,2
Živočišná výroba celkem (ŽV)		29,8	30,4	29,9	23,5	26,6	28,6	21,7	9,7
Živočišná výroba	012	8,1	8,4	7,5	5,1	5,1	5,1	5,5	5,5
Specializované chovy v ŽV:		21,7	22,0	22,4	18,4	21,5	23,5	16,1	4,2
Chov skotu	0121	8,4	8,6	9,3	6,9	8,0	8,6	5,5	3,1
Chov ovcí, koz a koní	0122	9,9	10,3	10,2	4,5	4,8	6,3	1,2	0,2
Chov prasat	0123	1,7	1,6	1,5	2,9	3,5	3,0	4,8	0,7
Chov drůbeže	0124	1,1	0,8	0,8	3,8	4,8	5,0	4,3	0,2
Chov drobných hospodářských zvířat	01251	0,5	0,5	0,4	0,1	0,2	0,2	0,2	-
Chov kožošinových zvířat	01252	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	-	-
Chov domácích zvířat vč. akvarij. ryb	01253	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-
Chov laboratorních zvířat	01255	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,2	-
Kombinovaná RV a ŽV	013	29,2	28,0	27,4	43,6	36,9	28,6	58,2	74,5
Chov ryb a související činnosti	05	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5	0,5	0,6	-